

COMUNICACIÓ

Xavier Roviró: *Els ex-vots i la pèrdua d'intimitat*

Des de ja fa algunes dècades vivim una davallada de la pràctica religiosa sacramental, però alhora també assistim a les més grans concentracions de població en determinades manifestacions religioses anomenades populars. Processons, exvots, novenes, goigs, tradicions i mites d'imatges, devocions a santuaris, promeses, etc., tot això forma un conjunt de temes de gran importància en l'entramat social d'una àmplia capa de població. A més a més dels «santuaris reals» actualment només cal moure'ns per internet per poder viatjar per centenars de webs dedicades a la devoció d'algun sant, pots viatjar a molts «santuaris irreal». En aquestes pàgines es pot venerar la imatge, llegir oracions, rebre consells, conèixer la història, comprar records i estampes, donar almoïna, escriure la teva experiència, expressar la teva devoció i, fins i tot, oferir exvots. Mirant el comptador de visitants de pàgina et sents formant part d'una comunitat àmplia de fidels.

Durant les visites, aplecs i romiatges «reals i irreal», està força generalitzat oferir al sant exvots com a intercanvi simbòlic entre el sant i el fidel. Aquest ofereix a la imatge un do però a canvi demana i exigeix la seva protecció, indulgència, ajuda o socors.

Aquest ritual d'ofrenes és una relació contractual entre dues parts a tots els efectes; «jo ofereixo perquè tu em donis» i «jo et dono gràcies perquè em segueixis protegint». Les promences i els exvots no deixen de ser el document que corrobora el pacte establert.

Cal destacar, però, la manera diferent de concebre el contracte que s'estableix entre l'ésser terrenal i el sobrenatural. Ara el contracte es realitza i es pacta des de mitjans molt profans, des de llocs molt poc sagrats (diaris, revistes, xarxa internet, ràdio, TV). Ha estat força corrent, durant aquestes últimes dècades, inserir, a tall d'exvot, anuncis als diaris i premsa escrita (moltes vegades a la mateixa plana que les immobiliàries i serveis de relax), per agrair a l'esperit sant, o a un altre ésser sagrat, el favor rebut. En aquests anuncis s'hi sol incloure un petit escrit, o una oració, i el nom o inicials del fidel.

El contracte, doncs, fet fora del lloc sagrat, deixa de ser un contracte reservat i ple de màgia, i també deixa de tenir aquella actitud complexa de reverència que li pertocaria, i es transforma en un pur i senzill tràmit, fred, administratiu i a la llum de tothom.